

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C247 – ECO31**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opvolging en uitvoering van de beleidsaanbevelingen in het rapport-Soete	3
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het uitblijven van een samenwerkingsovereenkomst tussen het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO) en de Vlaamse overheid, en de op handen zijnde evaluatie van een aantal strategische onderzoekscentra (SOC's)	9
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de herziening van de innovatiesteun aan kmo's	13
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de vzw I-Cleantech Vlaanderen	19

■

Waarnemend voorzitter: de heer Matthias Diependaele, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opvolging en uitvoering van de beleidsaanbevelingen in het rapport-Soete

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, ik heb een vraag over het rapport-Soete. Het is in deze commissie geen onbekend document. Het is intussen een 3-tal jaar oud. We hebben in deze commissie en zelfs in de plenaire vergadering al verschillende keren kunnen discussiëren, zeker toen het rapport werd gepubliceerd, over de analyse en aanbevelingen van de commissie-Soete betreffende het Vlaamse innovatie-instrumentarium.

Het feit dat de aanbevelingen van de commissie-Soete veelvuldig worden aangehaald, garandeert echter nog geen daadwerkelijke opvolging. Als experts tijd en moeite investeren in een diepgaande analyse, is het aan de politici om te verzekeren dat er met die beleidsaanbevelingen iets waardevols gebeurt.

In uw beleidsnota Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie verwijst u naar het rapport-Soete en erkent u de noodzaak om het bestaande instrumentarium te stroomlijnen en te vereenvoudigen, en om het innovatietraject zoals door de commissie-Soete aangehaald, te verbreden en verlengen. Ik zou vandaag graag een stand van zaken krijgen van de uitvoering van de aanbevelingen van het rapport-Soete. Ik zou graag weten in hoeverre u dat concreet wilt vertalen in het beleid.

De vorige ministers, zowel Moerman als Ceysens, hebben ook heel uitdrukkelijk gezegd dat ze achter de aanbevelingen stonden. We hebben nog niet de gelegenheid gehad om ook met u van gedachten te wisselen over het rapport-Soete en de analyse en beleidsaanbevelingen. Het zou goed zijn uw appreciatie van het rapport te kennen.

In welke mate vormt het rapport-Soete en de concrete beleidsaanbevelingen een leidraad voor uw beleid met betrekking tot het innovatie-instrumentarium? Wat is er tot op heden concreet gebeurd om tegemoet te komen aan de verschillende beleidsaanbevelingen uit het rapport? Welke resultaten heeft dit opgeleverd? Welke nieuwe beleidsinitiatieven, of bijstellingen van huidig beleid, staan er op het programma om aan de beleidsaanbevelingen in het rapport-Soete tegemoet te komen?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik sluit me aan bij de vraag. Ik heb enkele bedenkingen. Zoals de heer Van den Heuvel zegt, is het rapport 3 jaar oud. Intussen hebben we een financiële en economische crisis doorgemaakt. Die had consequenties voor de Vlaamse Regering. We moeten er rekening mee houden dat het rapport-Soete in een heel andere sfeer en omstandigheden tot stand kwam. Een aantal aanbevelingen gelden natuurlijk nog altijd, maar de wereld is veranderd sinds het najaar van 2008. Dat moet u in rekening brengen bij de appreciatie.

Het rapport pleit voor synergie, verruiming en internationalisering. Het roept op om het instrumentarium meer op elkaar af te stemmen, om complementariteit te zoeken en synergieën op te bouwen. Er zijn initiatieven genomen in die richting. Die inzet hebben we in de beleidsnota teruggevonden. Dat blijkt ook uit de discussies hier.

Er is wat werk aan de winkel inzake competentiepolen. Het is een traditie, ik wil niet te kort door de bocht gaan, maar bijna iedere minister moest per definitie een competentiepool oprichten. Met het Medisch Centrum Vlaanderen wordt er nu voor een andere aanpak gekozen. Er worden lichtere structuren en programma's opgezet, eerder dan instellingen en overheid.

Ik heb een vraag bij de verruiming als aanbeveling. In het verleden werd innovatie heel vaak gezien als technische innovatie. Het was een zaak van mensen in een labo met witte jassen. Intussen hebben we geleerd dat er ook sociale innovatie bestaat. Er is Flanders Synergy gekomen, dat de arbeidsorganisatie bekijkt. Er is de regiegroep rond sociale innovatie. Kunnen we daar meer informatie over krijgen? Dat lijkt me een aspect van die noodzakelijke verruiming.

Ten slotte een kritische noot ten opzichte van het rapport en de werkgroep. Ik weet niet of dat mag, want de groep-Soete wordt hier bijna heilig verklaard. Volgens het rapport-Soete moet ons innovatie-instrumentarium internationaliseren. Ik denk dat de klemtoon hier verkeerd ligt. Onze economie moet internationaler worden. Onze kmo's moeten de weg naar het buitenland vinden. Eigenlijk ben ik ervan overtuigd dat heel wat van onze onderzoeksinstellingen vandaag al heel internationaal bezig zijn. Ik denk dat het probleem zich veeleer bevindt in de vertaalslag van economische projecten dan wel van innovatieve projecten.

Minister, is het mogelijk om een overzicht te krijgen van wat vandaag op het terrein de realiteit is inzake internationale projecten die onze onderzoeksinstellingen opzetten? Ik ben het er grif mee eens dat te weinig van onze kmo's überhaupt bezig zijn met innovatie en uitbreiding. Maar dat onze onderzoeksinstellingen niet internationaal bezig zouden zijn ... Er is ook zoiets als voortschrijdend inzicht. Ik ben er intussen van overtuigd dat dit niet echt klopt.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Dit is een terechte vraag. Het rapport-Soete is nog geen 3 jaar oud. Het dateert van eind 2007. Het is in 2009 besproken in deze commissie. Er zijn een aantal heel terechte aanbevelingen en bedenkingen opgenomen in het verslag van professor Soete.

Zo is de aantrekkingskracht van Vlaanderen op de internationale onderzoeksmarkt een zorgpunt. Is daar al iets concreet voor gebeurd? Gisteren was er in de plenaire vergadering een actuele vraag over het feit dat minder buitenlandse investeerders Vlaanderen opzoeken. Wallonië beent ons stilaan bij op dat vlak. Wat België betreft, scoren we nog altijd vrij goed. We staan nu op de zesde plaats. Toch moeten we daar de nodige aandacht aan besteden. Mijn vraag is dan ook wat er al concreet is gedaan met die aanbevelingen, en dan zeker met de aanbeveling over de verruimingskracht naar de internationale markten.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het spreekt voor zich dat rekening wordt gehouden met de aanbevelingen en uitdagingen uit het rapport-Soete, ook in de huidige Vlaamse beleidsvorming. Zoals de heer Van Malderen zegt, moet ook rekening worden gehouden met de gewijzigde economische context sinds 2007. Ik heb het dan onder meer over de nood aan crisismaatregelen en de Europese agenda voor onderzoek en innovatie die steeds meer op de voorgrond treedt en die mee richting geeft aan de invulling van de Vlaamse beleidsagenda.

In het rapport-Soete van november 2007 staan vijf hoofdaanbevelingen. In de eerste aanbeveling staat dat een onderbouwde beleidsvisie nodig is, gericht op de langetermijnontwikkeling van het Vlaamse instrumentarium. Die moet erop gericht zijn bestaande initiatieven in te bedden en nieuwe maatregelen te integreren.

Sommige bestaande innovatie-instrumenten werden meer gestroomlijnd, onder meer de steunmaatregel kmo-portefeuille die door het Agentschap Ondernemen (AO) wordt beheerd. Het kmo-programma van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) werd geïntegreerd in die kmo-portefeuille met het oog op vereenvoudiging voor de kmo's. Hierdoor kunnen kmo's nu gemakkelijker een beroep doen op innovatieadvies via de elektronische kmo-portefeuille.

Onder de nieuwe maatregelen kan onder meer het in 2008 gelanceerde actieplan 'Innovatief Aanbesteden' worden gerekend, dat tot doel heeft de overheid als klant van innovatieve

producten en diensten een meer proactieve en strategisch anticiperende rol in innovatie te laten vervullen. Het eerste project 'e-boekplatform' werd intussen gelanceerd.

Het Vlaamse innovatie-instrumentarium is volledig maar complex, ondoorzichtig en weinig gebruiksvriendelijk. Daarom is een grondige administratieve vereenvoudiging nodig en moeten er visualiseringsmaatregelen worden genomen.

Als krachtlijn voor het beleid wordt in het rapport-Soete gestreefd naar een open, transparant en vereenvoudigd eco-innovatiesysteem. Hier is onder meer al vorm aan gegeven via de agentschappen, met name door een rationalisatie en realisatie van synergieën voor meer efficiëntie in het beleid.

De externe verzelfstandiging van de agentschappen IWT en het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), verankerd in het decreet betreffende de organisatie en financiering van het innovatie- en wetenschapsbeleid, schept de nodige structurele voorwaarden voor een beter bestuurlijk beleid dat kan tegemoetkomen aan onder meer de efficiëntienoden zoals geformuleerd in het rapport-Soete. Het maakt het ook mogelijk om tot een meer slagvaardige overheid te komen.

Binnen het IWT worden een aantal zaken voorbereid om de versnippering van het Vlaamse innovatielandschap tegen te gaan. Er wordt een voorstel uitgewerkt om de aanpak en het landschap van de competentiepolen te stroomlijnen. Daarbij wordt gestreefd naar een vereenvoudiging en consolidatie van het huidige landschap en het vermijden van steeds maar nieuwe bijkomende structuren in de toekomst. Men is ook bezig met de bijsturing van het VIS-programma (Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband) via de lancering van VIS-trajecten ter vervanging van de huidige projecten Thematische Innovatiestimulering (TIS), Technologische Dienstverlening (TD) en Collectief Onderzoek (CO). Dit moet leiden tot een meer gefocuste en resultaatgerichte aanpak gericht op innovatie. Men is ook bezig met de versterking van de rol van de innovatiecentra als frontoffice voor het IWT en als navigator in het Vlaams Innovatie Netwerk (VIN) voor de periode 2011-2014.

Wat de administratieve vereenvoudiging betreft, worden vanuit het IWT een aantal initiatieven genomen. Zo is er de hervorming van de IWT-website, afgerond vorige zomer, die de aanvrager nu op een gebruiksvriendelijke manier de weg wijst. Daarnaast is er de vereenvoudiging van de administratie door een systeem van elektronisch projectbeheer dat in ontwikkeling is. De eerste stappen zullen dit najaar worden gezet. Indien de nodige middelen beschikbaar zijn, wordt het systeem in de loop van de komende 2 jaar uitgerold.

De derde aanbeveling luidt dat het Vlaams innovatie-instrumentarium nood heeft aan evaluatie- en correctiemechanismen.

Ter vervanging en administratieve vereenvoudiging van de vroegere interdisciplinaire samenwerkingsprojecten met bedrijven, de GBO-projecten, zijn recent de oproepen voor het Interdisciplinair Collectief Onderzoek (ICON) in het leven geroepen. In het kader van deze oproepen werken een aantal strategische onderzoekscentra (SOC's) en competentiepolen, met name het Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT), het Strategisch Initiatief Materiaal (SIM) en het Milieu- en Energietechnologie-innovatieplatform (MIP), nauw samen met het IWT om tot een geïntegreerd evaluatiemechanisme te komen. De interne evaluaties door de SOC's, de competentiepolen en het IWT worden door het IWT in een enkele evaluatieprocedure samengebracht.

Concreet maakt dit het de bedrijven die aan de voorwaarden van het IWT voldoen, mogelijk door middel van een enkele indieningsprocedure bij een SOC of een competentiepool een aanvraag voor de ondersteuning van een ICON-project door het IWT in te dienen. De afzonderlijke steunaanvragen van bedrijven en van SOC's worden in een aantal domeinen in een ICON-procedure geïntegreerd.

De vierde aanbeveling luidt dat het innovatietraject in Vlaanderen aan verruiming en internationalisering toe is. Mevrouw Peeters heeft hier trouwens ook naar verwezen.

We leveren inspanningen om het begrip innovatie een bredere invulling te geven. Het gaat, zoals de heer Van Malderen heeft vermeld, onder meer om de uitbreiding naar diensten en naar niet-technologische innovatie. Het is de bedoeling het instrumentarium verder te internationaliseren.

Binnen het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie worden inspanningen geleverd om het begrip innovatie een bredere invulling te geven. We verlenen steun aan de competentiepool Flanders InShape, die het industrieel ontwerp en design als focus heeft. Recent hebben we ook steun verleend aan Flanders Synergy, een competentiepool die zich op een innovatieve arbeidsorganisatie focust. Momenteel wordt in de schoot van de VRWI een innovatieregiegroep ‘sociale innovatie’ opgericht. Die regiegroep moet op middellange termijn een innovatieagenda voor dit domein uitwerken. Ik heb de VRWI gevraagd om die regiegroep op te richten. Dit is volop aan de gang.

De regionale innovatiecentra plannen een integratie van de ondersteuning aan innovatie in de dienstensector in hun dienstenpakket. Tevens wordt nagegaan hoe het instrumentarium verder kan worden geïnternationaliseerd. Om de internationale dimensie te stimuleren, worden de oproepen in verband met de thematische innovatiestimulering van het IWT ingebed in Europese projecten, de pro-INNO-projecten.

Sommige bevindingen in het rapport-Soete moeten overigens worden genuanceerd. Zo is het Vlaams innovatiesysteem volgens het rapport onvoldoende internationaal. Hierbij wordt zelfs het woord ‘provincialistisch’ gebruikt. Dat die omschrijving onterecht is, blijkt uit de talrijke internationale netwerken voor de toekenning van grensoverschrijdende steun waar het IWT deel van uitmaakt. Door middel van verschillende steunprogramma’s neemt het IWT deel aan verschillende netwerken van het European Research Area-NET (ERA-NET). Binnen deze netwerken wordt steun door de lidstaten toegekend en de coördinatie door de EU gefinancierd. Het is de bedoeling de nationale programma’s op deze manier beter op elkaar af te stemmen. Het aantal ingediende projecten met Vlaamse partners binnen deze netwerken is gestegen van 12 in 2006 tot 31 in 2009. In 2009 bedroeg de toegekende steun 4 miljoen euro.

Door middel van bedrijfssteun neemt het IWT ook deel aan intergouvernementele initiatieven als Eureka en aan door de EU in het leven geroepen initiatieven, zoals de zogenaamde ‘artikel 169-netwerken’ en de joint technology initiatives (JTI’s). In 2009 is ondersteuning toegekend aan elf bedrijfsprojecten in de informatie- en communicatietechnologieclusters van Eureka, aan twee bedrijfsprojecten in de bottom-upaanpak van Eureka, aan twee bedrijfsprojecten in de artikel 169-netwerken en aan acht bedrijfsprojecten in de JTI’s.

Heel wat programma’s van het IWT bieden de mogelijkheid met buitenlandse actoren samen te werken. De programma’s strategisch basisonderzoek (SBO) en toegepast biomedisch onderzoek (TBM) richten zich tot onderzoeksorganisaties. Buitenlandse actoren kunnen als contractant deelnemen. Buitenlandse bedrijven kunnen als onderaannemer van een Vlaamse contractant aan het programma voor bedrijfssteun deelnemen. Voor deze drie programma’s wordt ongeveer 45 miljoen euro toegekend aan projecten die op deze manier met groepen buiten Vlaanderen samenwerken.

Uiteindelijk moeten we opmerken dat de valorisatie van de resultaten voor de totaliteit van alle door het IWT toegekende bedrijfssteun in termen van economische toegevoegde waarde voor 75 percent van de bedrijfsprojecten buiten het Vlaamse Gewest plaatsvindt.

De vijfde aanbeveling luidt dat het Vlaams innovatie-instrumentarium aan de specifieke vragen en noden van de kmo’s moet worden aangepast.

De aandacht voor kmo’s is en blijft een leidraad in de beleidsontwikkeling. Hierbij wordt eveneens aandacht geschonken aan de kleine kmo’s. Ik verwijs in dit verband naar de

vooruitzichten in de beleidsnota. Het is de bedoeling de steunformules zo aantrekkelijk mogelijk te maken.

Ik verwijst in dit verband ook naar het antwoord dat ik heb gegeven op vraag om uitleg 2051 over de innovatiesteun aan kmo's. Ik heb toen verklaard dat het kmo-programma van het IWT begin 2009 ingrijpend is geheroriënteerd. In datzelfde jaar, in volle crisisperiode, is in het licht van dit programma aan 324 verschillende bedrijven 22 miljoen euro steun toegekend. In vergelijking met de voorgaande jaren is dit een groei met een derde. Hieruit blijkt dat de doorgevoerde vereenvoudigingen de toegankelijkheid ten goede zijn gekomen.

We hebben niet enkel het kmo-programma, dat steun verleent aan innovatieprojecten binnen kmo's, aangepast. We hebben tevens het VIS-programma bijgestuurd. De subsidies die in het kader van het VIS-programma zijn verleend, zijn gericht op de ondersteuning van activiteiten in verband met collectief onderzoek, technologisch advies en innovatiestimulering ten bate van een collectief van bedrijven. Ze zijn vooral gericht op de innovatieondersteuning voor kmo's en voor bedrijven die slechts een beperkte of geen eigen onderzoekscapaciteit hebben. De evolutie in de richting van VIS-trajecten is ingegeven door de doelstelling meer bedrijven, in het bijzonder kmo's, te laten innoveren en te laten groeien.

De VIS-trajecten zouden ons in staat moeten stellen met de beschikbare middelen meer en sneller resultaten te behalen. Wegens de dreigende versnippering ten gevolge van het gebrek aan kritische massa van een aantal competentiepolen staat de groepering van de kleinere intermediaire actoren hoog op de agenda. Dit staat tevens in de beleidsnota.

Daarnaast wil ik ook verwijzen naar drie initiatieven die de voorbije maanden in samenwerking met minister-president Peeters zijn ontwikkeld.

Op de eerste plaats staat de Staten-Generaal voor de Industrie, waar we toch ook proberen om met een meer gecoördineerde aanpak de relatie met de industriële sectoren die voor ons land belangrijk zijn, aan te pakken. Ook daar vertrekken we vanuit innovatie en we bekijken hoe in de waardeketen een meerwaarde kan worden gerealiseerd.

In de tweede plaats wil ik verwijzen naar de opdrachten die we aan de VRWI geven om inzake de speerpuntclusters, die ook, toch al voor een stukje, heel duidelijk in het rapport-Soete naar voren werden geschoven, samen met de sector middellangetermijnagenda's op te maken zodat we die in de toekomst ook meer als kader kunnen gebruiken om toch zeker de overheidsmiddelen die we gebruiken in het innovatielandschap, een beetje meer gecoördineerd en gericht in te zetten op die speerpunten.

Ten laatste wil ik ook verwijzen naar ons nieuwste initiatief, dat ik samen met minister-president Peeters heb genomen, inzake het Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds (TINA-fonds) en waarbij we ook zeggen dat we middelen willen vrijmaken voor participaties in projecten die voor een stuk hun oorsprong vinden in die middellangetermijnagenda's, maar die ook moeten worden ingediend door consortia van bedrijven die in een sector gemeenschappelijk een aantal stappen vooruit willen zetten in de innovatieagenda om zo toch ook te kunnen aanklappen bij nieuwe technologieën en processen die in de sector noodzakelijk zijn om te overleven en om te groeien.

Dit zijn dus een aantal beleidsmaatregelen die we recentelijk op de sporen hebben gezet, maar die allemaal voor een stuk hun inspiratie vinden in een aantal aanbevelingen die in het rapport-Soete naar voren werden geschoven.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord. U gaf inderdaad een overzicht van een aantal speerpunten of hoofdaanbevelingen van het rapport-Soete en op het einde gaf u ook een kort resumé van wat er de voorbije maanden is gebeurd. Over het TINA-fonds zouden we nog een hele discussie kunnen voeren, maar dat is nu niet de bedoeling.

Wat ik bij het rapport-Soete vooral heb onthouden, en u hebt dat daarnet ook zo samengevat, is: evaluatie en vereenvoudiging. In Nederland gebeurt dan veel meer, niet alleen in het innovatiebeleid, maar voor het totale beleid. Er is daar veel meer een evaluatiecultuur. In België en Vlaanderen kennen we veel minder de cultuur om het beleid te durven evalueren. Is het beleid efficiënt en effectief? Ik meen dat Soete daar terecht op alludeerde.

Ik vraag me dan ook af of we niet nog een stapje verder moeten gaan en streven naar evaluatie om het dan echt correct te kunnen vereenvoudigen. De Staten-Generaal en ook uw innovatieregiegroepen zijn initiatieven die er nog eens bij komen om een aantal zaken die te complex zijn, op de rails te houden: er wordt dus alweer een gebouwtje bijgebouwd om te coördineren, om de diverse instrumenten die er zijn op dezelfde lijn te krijgen. Dat in de regiegroepen de langetermijnvisie wordt geformuleerd, is een goed initiatief, maar in de toekomst moeten we er echt over waken dat alle andere instrumenten die de voorbije jaren werden gecreëerd, echt speerpunten worden in de uitvoering van die langetermijnvisie.

Ik denk echt dat daarover gewaakt moet worden. Een van de items waar we bijvoorbeeld op moeten inzetten, is de groene wagen, maar als we dan zien hoeveel verschillende instanties zich daar al mee bezig beginnen te houden, heb ik soms schrik dat we een aantal zaken te veel versnipperen in plaats van ze echt te clusteren in één instantie zoals Flanders' DRIVE of een andere organisatie.

Vandaar, minister, dat ik wil aanmoedigen om concrete actie te ondernemen, niet zozeer om overkoepelende nieuwe strategieën te ontwikkelen, maar ook om wat er bestaat in de langetermijnstrategie in te passen en er een concreet actiepunt van te maken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil even op dat laatste ingaan. We moeten ons ervoor hoeden een aantal dingen op hetzelfde niveau te zetten die daar helemaal niet staan. De regiegroepen kunnen net tot gevolg hebben dat we hier nieuwe structuren moeten oprichten omdat we het over de strategie eens zijn. We moeten ons ervoor hoeden om strategieën gelijk te stellen met instellingen. Het moet een doelstelling zijn om over verschillende instellingen heen strategieën te ontwikkelen en op één lijn te zetten zodat ze gaan samenwerken, ongeacht het feit dat we moeten evalueren en we, indien nodig, wat niet werkt, vrij rigoureuus moeten kunnen aanpakken. Laat ons nu niet zeggen dat we geen nieuwe strategieën mogen ontwikkelen omdat we er al een aantal hebben – en ik zeg niet dat u dat hebt gezegd, mijnheer Van den Heuvel, maar we moeten ons hoeden voor een begripsverwarring.

De heer Koen Van den Heuvel: Wat ik alleen maar wou zeggen, is dat de innovatieregiegroepen oké zijn als instrument om een aantal zaken klaarder te formuleren en om die langetermijnvisie duidelijker in beeld te brengen, maar uiteindelijk is het ook toegeven dat er nu te versnipperd wordt gehandeld. We moeten consequent zijn: als die langetermijnvisie er is, dan moeten de neuzen van die verschillende instellingen in dezelfde richting staan en moeten wij ons durven af te vragen of we er niet te veel hebben en moeten we dat wat dood gewicht is, durven weg te snijden. Uiteindelijk liggen onze standpunten niet zo ver uit elkaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het uitblijven van een samenwerkingsovereenkomst tussen het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO) en de Vlaamse overheid, en de op handen zijnde evaluatie van een aantal strategische onderzoekscentra (SOC's)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Tijdens mijn eerste vraag heb ik al gezegd dat de evaluatie van het beleid niet ons sterkste punt is. Dit is daar misschien een kleine illustratie van.

Bijna 3 jaar geleden is het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen (FWO), een belangrijke instantie om het wetenschapsbeleid in ons land vorm te geven, geëvalueerd door het adviesbureau IDEA Consult. De beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het FWO was afgelopen. Die overeenkomst liep van 2002 tot 2007. Het was de bedoeling om de FWO-werking te evalueren. De resultaten daarvan zouden dan worden vertaald in een nieuwe beheersovereenkomst.

Na afloop van die beheersovereenkomst in 2007 is er nog geen nieuwe beheersovereenkomst gesloten. De oude wordt dus jaarlijks ad hoc verlengd. Ik wil daar een aantal vraagtekens bij plaatsen. Hoe komt het dat de aanbevelingen van IDEA Consult nog niet hebben geleid tot een nieuwe beheersovereenkomst voor het FWO?

Om dit soort vertragingen in de toekomst te vermijden, is het misschien nuttig om regelmatig te bekijken welke beheersovereenkomsten in de nabije toekomst aflopen om zich daar beter op voor te bereiden. Ik denk dan aan een aantal beheersovereenkomsten met de Strategische Onderzoekscentra (SOC's) die de volgende jaren aflopen. Ik heb het dan over de samenwerkingsovereenkomsten met het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT), het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC) en het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (VIB), die volgend jaar aflopen, en die met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), die in 2012 afloopt.

Dat betekent dat er in de nabije toekomst een evaluatie van deze vier instellingen zal plaatsvinden. Dat staat ook in de beleidsnota. Het zou interessant zijn daar duidelijke afspraken over te maken.

Minister, wat is de stand van zaken over de samenwerkingsovereenkomst die tussen het FWO en de Vlaamse Regering zal worden gesloten? Kunt u daar een correcte timing voor geven? Met welke conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie die het FWO in 2007 onderging, zal rekening worden gehouden? Aan welke concrete punten werd er de voorbije 2 à 3 jaar gewerkt? Welke timing stelt u voorop voor de evaluatie van de beheersovereenkomsten van IBBT, IMEC, VIB en VITO? Wat is de timing voor het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: De oorspronkelijke kalender om een nieuwe overeenkomst met het FWO te laten ingaan, is om diverse redenen niet haalbaar gebleken. Dit had vooral te maken met de erkenning van het FWO als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (EVA) in het kader van het decreet betreffende de financiering en organisatie van het wetenschaps- en innovatiebeleid, dat op 30 april 2009 in het parlement is goedgekeurd. Dat decreet vormt de decretale basis voor het betoelagen van het FWO door de Vlaamse Gemeenschap en bevat onder meer de basis voor een uitvoerings- of financieringsbesluit en de opmaak van een samenwerkingsovereenkomst.

Tegelijk is de gelegenheid aangegrepen om het FWO voor het eerst grondig in de breedte te evalueren en te integreren in het geheel van het Vlaamse institutionele landschap van het wetenschapsbeleid. Zo werd ook rekening gehouden met de evaluatie van het instrument

Odysseus dat door het FWO wordt beheerd en dat op een later tijdstip is geëvalueerd dan het FWO zelf. Het zou immers onlogisch zijn geweest een overeenkomst op te stellen die dit belangrijke instrument niet zou omvatten. Ten slotte zijn de aanpassingen eveneens geëvalueerd met de recentere vereisten die aan dergelijke overeenkomsten worden gesteld.

De bijgestelde kalender streeft ernaar om de nieuwe overeenkomst nog voor het zomerreces van 2010 voor te leggen aan de Vlaamse Regering voor principiële goedkeuring, waarna de nodige adviezen kunnen worden ingewonnen. De finale goedkeuring zal dan in het najaar van 2010 kunnen worden gegeven.

Gelet op de al opgelopen vertraging zal de nieuwe overeenkomst gelden voor de periode 2011-2015. De vorige overeenkomst blijft ondertussen geldig zolang er geen nieuwe is.

Aangezien het FWO al bijna alle verplichtingen van de nieuwe overeenkomst naleeft, zoals verder zal blijken, heeft deze vertraging geen noemenswaardige gevolgen. In de praktijk is immers al heel veel rekening gehouden met een aantal bijsturingen en evaluaties.

Bij het opstellen van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst werd niet enkel rekening gehouden met de resultaten van de evaluatie van het FWO zelf en de repliek van deze instelling, maar ook met die van het instrument Odysseus, met het beleidsplan dat door het FWO werd opgemaakt en met de erkenning van het FWO als een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

De meest ingrijpende aanpassing is de verregaande rationalisering en vereenvoudiging van de regelgeving over het FWO en het opstellen van een gegronde decretale basis. Die zit voortaan vervat in het Innovatiedecreet van 30 april 2009. Dat decreet bevat de missie en de taken van het FWO, bepalingen in verband met de dotatie, de samenwerkingsovereenkomst, de organisatie van het toezicht en de evaluatie.

Daarnaast is er een besluit van de Vlaamse Regering in ontwerp dat een aantal zaken nader bepaalt, zoals de actiemiddelen waaraan het FWO de Vlaamse toelagen kan besteden, de onderzoekers aan wie toelagen kunnen worden verleend, kwaliteitsvereisten over de evaluatie- en selectieprocedure, bijzondere bepalingen in verband met specifieke toelagen zoals de deelname van Vlaamse onderzoekers aan onderzoek dat gebeurt aan grote internationale onderzoeksfaciliteiten, het zogenaamde 'Big Science'-programma, het programma internationale coördinatieacties en bilaterale onderzoekssamenwerking en het Odysseus-programma, en de bijzondere opdrachten die aan het FWO worden toegewezen.

In het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst ten slotte worden – conform de bepalingen in het decreet – onder meer de operationele doelstellingen, de informatie- en rapportageplicht inzake de taken en financiële situatie op basis van vooraf vastgestelde beleids- en beheersrelevante indicatoren, de duur en de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden voor de toekomst opgenomen. Bij de opmaak van de bepalingen in het Innovatiedecreet evenals van het ontwerpbesluit en het ontwerp tot samenwerkingsovereenkomst werd rekening gehouden met de aanbevelingen van de evaluatie van het FWO, maar ook met de wijzigingen die uit het beleidsplan komen.

Ik zal een beknopte bloemlezing geven in verband met de aanbevelingen. Ik zal ze ook aan de commissiesecretaris geven.

Een eerste punt gaat over de interne werking, communicatie, nationaal en internationaal beleid. De samenstelling en werking van de raad van bestuur en de verhouding tot zijn bureau werd gespecificeerd in het decreet wat betreft de vertegenwoordiging en het toezicht door de Vlaamse overheid.

De institutionalisering van het bestaande auditcomité en de vastlegging van de rol en de verplichtingen van dit auditcomité zijn statutair verankerd. Dat werd ook opgenomen in het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst.

Het risicomanagement, inspelend op onverwachte en/of verwachte ontwikkelingen aangaande dotatie en personeelsverloop, zit ook vervat in het onderdeel personeelsbeleid uit het ontwerp van die samenwerkingsovereenkomst. Het FWO heeft ondertussen een vernieuwd personeelsbeleid uitgebouwd dat aan deze opmerkingen tegemoetkomt. Financiële risicobeperking gebeurt binnen het FWO via het auditcomité, toezicht door een commissaris-bedrijfsrevisor, de begrotingen en het verslag over de aangeane verbintenissen en een aangepast personeelskorps.

Welke boodschap wordt gegeven en voor wie is die? Anderstalige communicatie is opgenomen bij de operationele doelstellingen in het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst. Een volledige communicatiestrategie werd ondertussen door het FWO opgesteld en is voor een deel al in uitvoering.

Inzake het personeelsbeleid, zijnde een kritische factor voor het functioneren van het FWO, en waarbij een modern hrm-beleid moet worden gerealiseerd, is een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst met een onderdeel personeelsbeleid opgenomen. Het FWO heeft echter al uitvoering gegeven aan zijn eigen beleidsplan en heeft al de facto gereageerd op de evaluatie door de uitbouw van een vernieuwd personeelsbeleid dat in grote mate geënt is op dat van de Vlaamse administratie.

Het internationaal beleid en de rol voor het FWO, de doelstellingen, de strategie als het gaat om samenwerkingsverbanden, zal uitgebreid aan bod komen in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering en vormt een belangrijk deel van het beleidsplan van het FWO.

De rol in verband met de beleidsontwikkeling rond fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen werd nader bepaald in het decreet.

Er waren ook een aantal opmerkingen en aanbevelingen in verband met de wetenschappelijke werking. De indeling en samenstelling van de wetenschappelijke commissies met aandacht voor de problematiek van de beoordeling van interdisciplinair en vernieuwend onderzoek wordt uitgebreid behandeld in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Sinds 1 januari 2010 is de nieuwe indeling van de expertpanels, de vroegere wetenschappelijke commissies, een feit. De panels zijn ook volgens de nieuwe regels samengesteld. Hierbij hoort een interdisciplinair, maar ook het internationale karakter.

Vervolgens waren er opmerkingen over de looptijd en hernieuwingsmogelijkheden van de mandaten in de expertpanels. Volgens het nieuwe FWO-reglement worden de experts aangesteld voor een eenmalig hernieuwbare periode van 3 jaar.

De procedure voor de selectie van de leden voor de expertpanels wordt bepaald in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Deze regelgeving is ondertussen binnen het FWO al omgezet in reglementen en procedures.

De genderregel bij de selectie van de leden voor de expertpanels wordt ook besproken in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Ook deze bepalingen zijn ondertussen vertaald door het FWO in reglementen en procedures binnen het FWO.

De rol van het FWO bij de selectie van nieuwe leden wordt behandeld in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering.

Het toegelaten taalgebruik voor de opmaak van aanvraagdossiers en de verslaggevingsverplichtingen is, conform de taalwetgeving, het Nederlands. Wel kan om redenen van hoffelijkheid en de internationalisering hiernaast ook het Engels worden gebruikt. Dat is nu gebruikelijk in alle procedures van het FWO. Het gebruik en de verdere opvolging en bijsturing van het internationale 'peer review'-systeem komt ter sprake in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Het FWO heeft daarin al heel wat stappen gezet.

De verduidelijking en het verstrengen van de regels betreffende belangenconflicten werden al ingevoerd via de gedragscode voor de leden van de expertpanels. De regels met betrekking tot het toezicht zijn nu ook opgenomen in het decreet.

De verfijning van de selectiecriteria en -procedure en de transparante communicatie hierover staan vermeld in het ontwerpbesluit. Het FWO heeft er in het dagelijks handelen al heel wat uitvoering aan gegeven.

De rol van de universiteiten in de selectie van mandaten, onderscheid makend tussen aspiranten versus postdocs en projecten, wordt nader bepaald in het ontwerpbesluit van de regering, aangevuld met een aantal interne procedures.

De motivering van de selectiebeslissingen door het FWO en de informatie die een aanvrager moet ontvangen, wordt bepaald in het ontwerpbesluit, dat al in de praktijk is omgezet door het FWO.

Aandacht voor de ‘administratieve lasten’ in verband met de aanvraagprocedure en de verslaggevingsverplichtingen is opgenomen bij de operationele doelstellingen in een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst. Het is echter algemeen erkend door de hele wetenschappelijke gemeenschap dat de administratieve verplichtingen in de relatie met het FWO minimaal zijn. Deze instelling is trouwens koploper in het informatiseren van deze betrekkingen en de uitwisseling van informatie. Zo zijn alle formulieren elektronisch en grotendeels online beschikbaar. Onlangs is de verantwoordingsprocedure voor onderzoeksprojecten sterk vereenvoudigd en geïnformatiseerd, zonder daarbij de controlemogelijkheden te veronachtzamen.

De aanbevelingen die werden gemaakt naar aanleiding van de evaluatie van Odysseus, werden omgezet in addendum 15 van de samenwerkingsovereenkomst van het FWO en zijn nu ook mee opgenomen in het betreffende ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering. Meer bepaald ging het over volgende wijzigingen: het FWO organiseert periodiek een oproep en dit om de continuïteit van het Odysseusinitiatief te garanderen; bij de datum van de aanvraag wordt de verblijfstijd in België na terugkeer uit het buitenland verlaagd tot maximaal 1 jaar om zo de toegevoegde waarde van het programma te verhogen en bijgevolg ook de effectiviteit van de toelage; de internationale Odysseusjury zal voor de evaluatie van de kandidaten een beroep doen op meerdere referentenrapporten, wat een meer expliciete bepaling is dan vroeger het geval was; het FWO stelt een geanonimiseerde samenvatting van de referentenrapporten ter beschikking aan de kandidaten, iets wat nu in de praktijk ook gebeurt; het FWO staat in voor de bekendmaking van het programma in het buitenland; de minister staat in voor de evaluatie van het Odysseusinitiatief in 2013 en vervolgens vijfjaarlijks. Hierbij gaat de aandacht onder meer uit naar de transparantie van de bekendmaking en de selectie- en evaluatieprocedure bij de universiteiten, en de genderverdeling van de kandidaten. Deze bepalingen zijn nodig nu het programma niet meer eenmalig is.

Tot slot dient nog te worden vermeld dat in het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat een van de elementen van de evaluatie een toetsing is van de mate waarin en de wijze waarop de aanbevelingen van de evaluatie door het FWO zijn geïmplementeerd. Die bepaling biedt een bijkomende garantie dat de gemaakte afspraken en aanbevelingen effectief in de praktijk worden omgezet.

Ik geef ten slotte nog de timing voor de evaluatie van de strategische onderzoekscentra. Voor IMEC, VIB en IBBT worden de evaluaties voorbereid in de eerste helft van 2010. Conform de lopende beheersovereenkomst voorzien deze evaluaties in de inschakeling van een internationaal panel van experts en een bibliometrische analyse. Bij de evaluaties zullen verder ook consultants worden ingeschakeld. De aanbesteding van de opdracht aan de consultant wordt in principe afgerond omstreeks eind september 2010. De instellingen dienen hun zelfevaluatie en ontwerp van businessplan in te dienen begin 2011. Deze stukken zullen integraal bekeken worden bij de evaluatie. De oplevering van de bibliometrische analyses betreffende de instelling wordt verwacht in het najaar van 2010.

De evaluatie door het panel van internationale experts, de ‘peer review’, dat een plaatsbezoek omvat, is gepland in het voorjaar van 2011. De exacte periode voor het plaatsbezoek zal

bepaald worden in overleg met de experts. De evaluaties worden afgerond in juni 2011 zodat de onderhandelingen betreffende een nieuwe overeenkomst nog voor het eind van 2011 klaar kunnen zijn.

Het evaluatieproces met betrekking tot VITO zal analoog verlopen als de evaluatieprocessen voor de andere SOC's, behalve dat alles ongeveer een jaar later gepland is.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Het geeft een duidelijk zicht op de manier waarop de evaluatie en de nieuwe beheersovereenkomst met het FWO is gemaakt. Het zou goed zijn een strikte timing te hanteren voor de vier SOC's, ook al zijn de evaluatie en de aanbevelingen uit het rapport van IDEA Consult de afgelopen jaren stelselmatig ingevoerd bij het FWO. Het is echter niet de gangbare praktijk dat het 4 jaar duurt vooraleer een nieuwe beheersovereenkomst wordt afgesloten. Ik hoop dat de timing die u daarmee hebt gegeven voor de vier SOC's wordt gehaald en dat we op die manier toch een zekere continuïteit in de werking van die centra kunnen inbouwen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de herziening van de innovatiesteun aan kmo's

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik ga een beetje uitdiepen wat we bij de eerste vraag al besproken hebben, namelijk twee aspecten van de innovatiesteun aan kmo's. We vinden dat uiteraard allemaal heel belangrijk. Er zijn al veel pogingen gedaan om de steun bij te stellen en om aan de formules te sleutelen om meer kmo's te bereiken. Minister, u noemde net het cijfer van 324 kmo's die vorig jaar in het programma werden bereikt. Het is een succes. Het is waarschijnlijk het grootste getal ooit. Maar het is niets op 280.000 kmo-vennootschappen in Vlaanderen. Het is een oneerlijke vergelijking, ik weet het. Maar het geeft wel weer waar we staan. We moeten het kmo-innovatieprogramma wat relativeren.

Het onderwerp komt in deze commissie geregeld ter sprake. Ook in uw beleidsnota is het operationele doelstelling nummer 1 op de pagina's 19 en 20. Er staan goede voornemens in uw beleidsnota maar ze zijn vrij vaag geformuleerd, terwijl er op het terrein concrete knelpunten zijn. Dat brengt me bij het eerste gedeelte van mijn vraag over het innovatieprogramma inzake de procedure, de doorlooptijd en de evaluatie. Dit is nog een uitvloeisel van het bezoek van de kmo's met UNIZO aan het Vlaams Parlement. Toen zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen, onder andere met betrekking tot het innovatiebeleid ten aanzien van kmo's.

Uit het veld bereiken mij signalen dat er werk aan de winkel is wat de procedure met betrekking tot de kmo-innovatieprojecten betreft, zowel betreffende de aanvragen van ondersteuning, als de doorstroom van de dossiers en de evaluatie. Zo is het in tijden waarin steeds meer op digitalisering en informatisering wordt ingezet, voor bedrijven absurd te ervaren dat aanvragen nog steeds in papieren versie moeten worden ingediend. Ook over de efficiëntie van de verwerking kunnen vragen worden gesteld. Tevens zouden de regionale innovatiecentra er onvoldoende in slagen de kandidaten in een vroeg stadium duidelijk te maken dat hun aanvraag als onvoldoende innovatief wordt beschouwd door het IWT. Dit lijkt te wijzen op een gebrek aan afstemming tussen het IWT en de centra.

Verder blijkt ook dat de doorlooptijd – vanaf het moment van indiening tot aan de goedkeuring – van een innovatieproject te lang duurt, terwijl de 'time to market' net van

cruciaal belang is voor vele bedrijven. Hoe ziet de doorlooptijd er op dit moment uit? De uitdaging is hierbij steeds geweest een evenwicht te vinden tussen kwaliteitsbewaking van de aanvragen en het beperkt houden van de administratieve last voor de ondernemingen. Een teveel aan administratieve verplichtingen leidt er immers toe dat bedrijven, en zeker kmo's, in mindere mate bereikt worden door deze maatregelen. Misschien kan een oplossing hierin bestaan dat bedrijven meer op hun resultaten worden beoordeeld en minder op het dossier dat ze moeten indienen.

Ten slotte rijzen er ook problemen wat de evaluatie betreft. Hierbij wordt gesteld dat de kmo-jury's te weinig voeling hebben met de kmo-realiteit, onder meer doordat ze onvoldoende experts met voldoende kmo-ervaring zouden hebben. Er zouden te veel mensen uit grote ondernemingen of grote onderzoeksinstellingen betrokken zijn bij de evaluatie. Dat leidt tot een zekere discrepantie. Een evaluatie van de procedure is dan ook aan de orde, en het zou interessant zijn indien de minister hieromtrent een stand van zaken zou kunnen geven.

Dat brengt me bij het tweede gedeelte van mijn vraag over de herziening van het VIS-besluit (Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband). Er is aangekondigd dat daar werk van zou worden gemaakt. De minister sprak er net over. Er zou een stroomlijning gebeuren op het niveau van een aantal structuren. Zo zou er door meer programmatorische werking schaal-grootte worden beoogd en versnippering vermeden, om zo tot een efficiëntere besteding van middelen te komen. Daar kunnen we niet tegen zijn. Het aandachtspunt hierbij is de kwaliteit van de dienstverlening. Bovendien rijst de vraag welke impact dit beleid zal hebben op de kleinere initiatieven waarrond kleine kenniscentra zijn gegroeid en die technologische dienstverlening bieden, specifiek gericht op kleinere sectoren en bedrijven. Deze dienstverlening mag niet in het gedrang komen. Ik zou graag een stand van zaken krijgen van de evaluatie van die structuren en van de aanpak van de stroomlijning.

Minister, welke bijstellingen acht u nodig voor de procedure met betrekking tot de IWT-innovatiesteun? In welke richting denkt u? Is er al een evaluatie? Zijn er bijstellingen? Wat is de timing hiervan? Is reeds bekeken in welke mate een grotere focus op programmatorische financiering een impact zal hebben op de dienstverlening aan bedrijven, zeker in kleinere sectoren? Op welke manier wordt het belang en de kwaliteit van de dienstverlening meegenomen in de op handen zijnde hervorming? Hoe wilt u vermijden dat de specifieke situatie van steun aan kleine bedrijven, die door opeenvolgende kleine stappen aan innovatie doen, als onvoldoende innovatief wordt beoordeeld om rechtstreekse steun te genieten?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, dames en heren, mij komt de vraag een beetje vreemd over. De cijfers wijzen duidelijk op een stijgende lijn. In 2008 kregen we 298 aanvragen voor innovatiesteun aan kmo's; in 2009 waren het er al 374. Dat is een goede zaak.

Ik had begrepen dat het toegekende budget van 22 miljoen euro integraal gebruikt werd. Ik denk dat we eerder het budget voor innovatiesteun moeten optrekken – maar ik denk dat ik het antwoord wel ken op dat pleidooi.

Uit de gegevens blijkt dat het aantal aanvragen van kmo's uit Limburg relatief laag ligt. In 2009 waren ze wel al gestegen tegenover de vorige jaren. Misschien zet die stijgende trend zich voort. Kunt u ons al cijfers geven over het eerste kwartaal van 2010? Ik hoop dat er een goede geografische verdeling komt van de middelen. Ik hoop dat de nodige aandacht gaat naar de gebieden waar er minder aanvragen zijn.

De eerste vraag blijft om het budget te verhogen. Er is meer behoefte aan meer geld dan aan steeds nieuwe procedures.

De voorzitter: De heer Van de Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw Peeters, strookt dat pleidooi met de plannen van uw partij? Die gaat 11 miljard euro zoeken bij de regio's. Dat wordt 7 miljard euro voor Vlaanderen. Waar gaat men die vinden?

Mevrouw Lydia Peeters: Mijnheer Van den Heuvel, economie blijft in elk geval een heel belangrijk gegeven. Onze partij draagt innovatie heel hoog in het vaandel. We moeten zeker budgetten zoeken.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het kmo-programma van het IWT werd begin 2009 vrij ingrijpend geheroriënteerd. In hetzelfde jaar, in volle crisisperiode, werd binnen het programma steun toegekend ten belope van 22 miljoen euro aan 324 verschillende bedrijven. Ik heb het cijfer al eens gegeven bij een andere vraag. Dat is een groei met meer dan één derde. Hieruit blijkt dat de doorgevoerde vereenvoudigingen het programma ten goede zijn gekomen. Het feit dat we meer kmo's bereiken, vertaalt zich onmiddellijk in een verhoging van het noodzakelijk budget. Dit is al door verschillende sprekers aangehaald. Dit is op heel wat domeinen een uitdaging voor de Vlaamse Regering. Een substantiële verruiming van de doelgroep heeft enkel zin indien de middelen mee kunnen groeien. Ik ben blij dat de heer Bothuyne me op dit vlak steunt. Dat zal me zeker vooruit helpen. *(Opmerkingen)*

Wat de aanvraagprocedure betreft, moet de finale aanvraag nu nog in de vorm van een papieren versie worden ingediend. Het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) voert momenteel een allesomvattend plan uit voor de gefaseerde invoering van een volledig digitale interactie met de aanvragers en voor de integratie in een digitale workflow. Het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) heeft dit al tot stand gebracht. Het IWT zal dit met betrekking tot de dossiers van de kmo's nu ook doen.

In het verleden zijn de inspanningen op de instrumenten met een hoog aantal aanvragen en een zeer beperkte interactieve fase, de zogenaamde specialisatiebeurzen, toegespitst. Nu komen ook de interactievere aanvraagprocedures aan bod. De uitrol van de informatisering van de bedrijfsprojecten zal in 2010 plaatsvinden.

Binnen de totale aanpak in verband met de digitalisering is ervoor gekozen de inspanningen te focussen. De informatie die vooraf aan de indieners wordt verstrekt, zal volledig digitaal ter beschikking worden gesteld. De website van het IWT zal volledig worden vernieuwd. Dit moet het mogelijk maken de opvolging van de projecten te digitaliseren. Het rendement van een elektronische interactie tussen het IWT en de begunstigden zal in deze laatste fase tot uiting komen. Voor de volledigheid wil ik hier nog vermelden dat voor de uitwisseling van informatie al veel gebruik wordt gemaakt van digitale dragers.

Ik wil ook even op de evaluatie- en selectieprocedures voor kmo-projecten ingaan. Het IWT beoordeelt verschillende aspecten van de projectvoorstellen op basis van verschillende criteria. Indien een projectvoorstel niet voor subsidiëring wordt geselecteerd, is dit meestal het gevolg van meer dan een aspect van het project. Er kunnen gebreken in de opzet zijn. Het project kan onvoldoende vernieuwend zijn. De valorisatiemogelijkheden kunnen te beperkt zijn. Het is mogelijk dat het bedrijf niet in staat wordt geacht het project uit te voeren. In totaal wordt ongeveer 30 percent van de kmo-innovatieprojecten niet goedgekeurd.

Dit geldt soms ook voor projecten die door innovatiecentra zijn begeleid. Het aantal projecten dat door de innovatiecentra wordt aangebracht, neemt gelukkig toe. Algemeen beschouwd hebben deze projecten een goede succesratio.

De uitvoering van een innovatieproject met een impact is voor een bedrijf een operatie met veel facetten. Dit vertaalt zich in de aanvraagprocedures, die met de eigenheid van het bedrijf en van het kennisveld rekening moeten houden. Het IWT heeft steeds gewenst in elke aanvraag in een interactie met de aanvragers te voorzien. De aanvragers krijgen de kans hun project te verbeteren. De innovatiecentra hebben de voorbije jaren in dit verband een eigen

positie en een eigen expertise inzake de begeleiding van kmo's opgebouwd. Het is de bedoeling dit in onderling overleg verder te optimaliseren.

In juni 2010 zal een studiedag met de adviseurs van de centra en met de adviseurs van het IWT plaatsvinden. Tijdens die studiedag zullen de verschillende aspecten van de kmo-procedures en mogelijke verbeteringen worden besproken. Voor het IWT blijft de gelijke en reproduceerbare behandeling evenwel een belangrijke randvoorwaarde.

De doorlooptijden voor aanvragen moeten zo kort mogelijk worden gehouden. Dit is zeer belangrijk. We moeten erkennen dat de doorlooptijden vorig jaar, mede als gevolg van een bruuske stijging van het aantal aanvragen, iets zijn toegenomen. We werken eraan ze tot de gebruikelijke termijn terug te brengen. Volgens het IWT mag dit niet ten koste gaan van het interactieve contact met de aanvragers. Dit zou natuurlijk de eenvoudigste manier zijn om de procedure in te korten. Deze ingreep zou de kwaliteit en de tegensprekbaarheid van de procedure echter negatief beïnvloeden.

Wat het voorstel betreft de bedrijven meer op resultaten te beoordelen, wil ik opmerken dat dit niet overeenkomt met een kerndoelstelling van de innovatiesteun, namelijk bedrijven ertoe brengen risicovollere projecten op te zetten. Het is voor de aanvragers, in het bijzonder voor veel kmo's, dan ook belangrijk een duidelijk zicht op de voorwaarden en de omvang van de steun te hebben voor de kosten worden gemaakt. Dit is ook belangrijk indien het project niet tot een gunstig bedrijfsresultaat zou leiden.

In 2009 heeft het IWT voor de evaluatie van projecten in het kmo-programma 320 individuele deskundigen ingeschakeld. Van deze deskundigen wordt een specifieke deskundigheid in een bepaald kennisveld en een regelmatige beschikbaarheid gevraagd. Ongeveer de helft is afkomstig uit het bedrijfsleven en uit organisaties die nauwe contacten met kmo's hebben. Wat de vermeende wereldvreemdheid van de deskundigen betreft, wil ik iedereen dan ook geruststellen.

De kmo-procedure wordt permanent geëvalueerd en bijgestuurd. Zoals eerder vermeld, heeft begin 2009 een belangrijke bijsturing plaatsgevonden. Momenteel loopt de jaarlijkse evaluatie. Op basis van de feedback uit de tevredenheidsenquêtes bij de bedrijven en de input van het middenveld en van de staf worden voorstellen tot verbetering uitgewerkt.

Een volgend punt is de bijsturing van het Vlaams InnovatieSamenwerkingsverband (VIS). De subsidies die in het kader van het VIS-programma worden verleend, zijn gericht op de ondersteuning van activiteiten van collectief onderzoek, technologisch advies en innovatiestimulering ten bate van een collectief van bedrijven. Ze richten zich vooral op de innovatieondersteuning van kmo's en bedrijven die slechts een beperkte of geen eigen onderzoekscapaciteit hebben. De projecten worden door een samenwerkingsverband van bedrijven, het eigenlijke 'VIS', aangevraagd. Ze worden door een kenniscentrum ten bate van de ruime bedrijven-doelgroep uitgevoerd. Het gaat hier om een onrechtstreekse steunverlening aan bedrijven.

Een analyse van de portfolio aan projecten en een bevraging van de diverse stakeholders hebben uitgewezen dat de huidige opdeling in projecten voor thematische innovatiestimulering (TIS), voor technologische dienstverlening (TD) en voor collectief onderzoek (CO) leidt tot een versnippering van de projecten en van het aantal actoren. De diverse actoren hebben erop gewezen dat er een potentieel voor meer samenwerking is.

Het bereiken van de bedrijven vormt een aandachtspunt. Met de huidige steunmaatregelen bereiken we vaak dezelfde groepen van bedrijven. Deze vaste klanten kennen het systeem. Daarnaast moeten we ook aandacht schenken aan de gewijzigde Europese regelgeving. Het gaat hier dan onder meer om de de-minimisregel en om de Europese Dienstenrichtlijn.

Op basis van deze analyse wordt momenteel de nieuwe oproep voor VIS-projecten voorbereid. Deze nieuwe oproep zal, naar analogie met de oproepdata voor de vroegere TIS-, TD- en CO-projecten, in juli 2010 worden gelanceerd.

Ik zal even de basiskenmerken van een VIS-project, het projecttype dat de huidige TIS-, TD- en CO-projecten zal vervangen, overlopen.

De projecten worden gekenmerkt door een geïntegreerde en resultaatgerichte aanpak, vertrekkend van een probleemstelling of uitdaging en eindigend in de implementatie in een traject. Er wordt niet a priori vastgelegd hoe groot de innovatiesprong moet zijn. Het uiteindelijke resultaat voor de doelgroep in verhouding tot de geleverde investering is van belang.

De aanpak is modulair. Alle activiteitentypes, van dienstverlening tot collectief onderzoek, die op basis van het VIS-besluit kunnen worden ondersteund, worden in een projectplan geïntegreerd. Dit plan is aan de doelstellingen van het project aangepast.

De projecten worden vanuit de bedrijven gestuurd. Een VIS vraagt een project ten bate van een doelgroep aan. De VIS moet een representatieve afspiegeling van de doelgroep vormen.

Er wordt aandacht geschonken aan schaalgrootte. Er moet voldoende kritische massa aanwezig zijn.

Het moet om een collectief project gaan. Dit project moet zich tot voldoende bedrijven richten.

Er is een focus op kmo's. Er wordt tevens aandacht geschonken aan bedrijven die dezelfde noden als kmo's hebben, maar strikt genomen geen kmo's zijn.

Er is een focus op synergie en samenwerking tussen de verschillende kenniscentra ten bate van de doelgroep.

De evolutie naar VIS-trajecten is ingegeven door de doelstelling meer bedrijven, in het bijzonder kmo's, te laten innoveren en te laten groeien. We hopen dat de VIS-trajecten ons in staat zullen stellen met behulp van de beschikbare middelen meer en sneller resultaten te boeken.

We hebben vandaag geen enkele indicatie dat kleinere bedrijven nadeel van deze nieuwe aanpak zouden ondervinden. De verhoogde focus op het collectief karakter van de projecten zou voor deze groep positief moeten zijn. Kleinere sectoren kunnen aan bod komen. De omvang van een project moet in verhouding staan tot de omvang van de doelgroep. Aangezien bepaalde consortia een voorbereidende fase nodig hebben vooraleer een trajectvoorstel kan worden uitgewerkt, blijft de mogelijkheid behouden haalbaarheidsstudies te laten uitvoeren.

In het licht van de voorgestelde VIS-trajecten wordt voor meer focus gekozen. De dienstverlening in verband met ad-hocoplossingen voor problemen van een aantal organisaties past niet in dit concept. Deze dienstverlening heeft zeker nut. We menen evenwel dat een andere subsidiërende aanpak meer innovatie tot stand zal brengen.

De Europese regelgeving maakt het steeds moeilijker deze dienstverlenende activiteiten gesubsidieerd uit te voeren. In het kader van de nieuwe Europese kaderregeling voor Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie hebben we de Europese Commissie in december 2007 van het VIS-besluit op de hoogte gebracht. We hebben het besluit in detail toegelicht. Om het besluit in overeenstemming te brengen met de kaderregeling, zijn een aantal formele punten aangepast. De eerste goedkeuringen van VIS-trajecten door het IWT worden tegen het einde van dit jaar verwacht, zodat de eerste VIS-trajecten van start kunnen gaan begin 2011.

De discussie over het budget heb ik al beantwoord. Ik onderschrijf dat dat een zorg is waar we de volgende periode rekening mee moeten houden.

West-Vlaanderen en Limburg zijn de twee provincies die het minst scoren. Limburg is aan een inhaaloperatie bezig, West-Vlaanderen ook een beetje, maar nog niet zo uitgesproken. We zullen kijken of we al cijfers voor het eerste kwartaal kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor het concrete en uitgebreide antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat we voor voldoende budget zorgen, maar ook dat we efficiënt omspringen met die middelen. Het eerste deel van mijn vraag ging er daarom over hoe we met soms kleine aanpassingen in het veld toch een en ander ten goede kunnen bewegen. Ik begrijp dat dat ook uw bedoeling is. Het voorbeeld van het digitaliseringsproject is zeer goed. We hopen dat het meer succes zal hebben dan de voorloper van de kmo-portefeuille, die toen digitaal werd gelanceerd, maar uiteindelijk geen succes was. Ik denk dat het in dit geval meer kans op slagen heeft.

De doorlooptijd is in 2001 gestegen. Wat moet ik mij daar concreet bij voorstellen? Is dat een aantal weken, een aantal maanden?

Minister Ingrid Lieten: Ik heb daar niet de exacte cijfers van, maar kan u die wel bezorgen.

De heer Robrecht Bothuyne: Bedankt. Ik heb ook nog een vraag bij het tweede deel van uw antwoord. In juli komt er dus een oproep, om in 2011 met de nieuwe projecten te starten, veronderstel ik. U zegt wel dat er een aantal zaken niet meer zullen passen in het concept. Kunt u concreet zijn? Wat past dan bijvoorbeeld niet meer in het concept dat er nu nog onder valt?

Minister Ingrid Lieten: Het zal meer gaan over dienstverleningsconcepten, die een beetje additioneel waren en niet echt regelrecht in innovatie werden omgezet. Ik begrijp wel dat er nood aan financiering was, maar dat gaan we dan niet meer kunnen doen met dit instrument, om meer de focus te leggen op de effectieve innovatie in productontwikkeling en in procesvernieuwing.

De heer Robrecht Bothuyne: Als er nood aan financiering is, wordt er dan een alternatief voor geboden?

Minister Ingrid Lieten: Er moet vooral gekeken worden hoe die dienstverleningsconcepten via de eigen middelen gefinancierd kunnen worden of via andere financieringskanalen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik was zelf ook aanwezig bij die kmo-stage die hier heeft plaatsgevonden. Een aantal opmerkingen die de collega heeft gemaakt, zijn daar ook aan bod gekomen. Veel heeft te maken met perspectief. Iemand die enthousiast is over een bepaald project, is meestal ook ongeduldig aan het uitkijken naar de realisatie ervan en is in veel gevallen ook alleen maar bezig met dat specifieke project, terwijl iemand die een aanvraag of een stijgend aantal aanvragen te verwerken krijgt, het geheel moet zien en dat moet kunnen staven tegenover anderen. In die zin is het goed dat er geïnformatiseerd wordt, maar men zal toch altijd een zekere beoordeling moeten doen die niet de gestandaardiseerde is en die dus ook tijd vraagt.

Minister, ik heb een cijfer gehoord dat bij mij wat vraagtekens oproept, namelijk die 30 percent die niet wordt goedgekeurd, waarvan ook een deel na begeleiding door de innovatiecentra. Ik weet niet welk deel van die 30 percent dan werd begeleid door de innovatiecentra, maar dat lijkt mij nogal veel te zijn. Als een enthousiaste kmo-bedrijfsleider, die ongeduldig een project uitschrijft en daar een begeleiding bij zoekt door de innovatiecentra, te horen krijgt dat het niet echt is wat ze willen, kan ik mij daar enige frustratie bij voorstellen. Is er een structurele debriefing tussen de beoordelaar en de begeleider, zodat veel voorkomende tekortkomingen op termijn eventueel kunnen worden gesignaleerd en desgevallend uitgevlakt?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben ook blij dat iedereen hier bevestigt dat de middelen voor innovatie allemaal moeten worden opgetrokken.

Ik had ook nog een vraag over die doorlooptijd, maar ik hoor dat u dat verder zult aangeven. Ik kijk uit naar de cijfers van Limburg en West-Vlaanderen, mochten die al voorhanden zijn.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil nog even ingaan op de vraag over de relatie tussen innovatiecentra en de dossiers die zij begeleiden, en de succesrate. Het kan niet de doelstelling zijn dat die innovatiecentra als loket voor het IWT dienen. Hun rol bestaat er juist in om drempelverlagend te werken, om mensen die niet de gewoonte hebben om IWT-dossiers in te dienen, te helpen en te begeleiden. Ze spelen daar zeker en vast een rol als filter en zorgen voor een professionalisering van de aanvraag. Maar dat betekent niet dat alles dat via het innovatiecentrum wordt ingediend, aan de criteria van het IWT beantwoordt. Het is mijns inziens aanvaardbaar dat er een verschil is. Er moet uiteraard wel geleerd worden uit de ervaringen. Er is dus zeker en vast structureel overleg tussen de innovatiecentra en het IWT.

De innovatiecentra dienen ook als voelhoorns, zij pikken heel veel op over wat de formele en informele struikelblokken zijn waar bedrijfsleiders en kmo's mee zitten om bij het IWT uiteindelijk toch een succesvol dossier te kunnen indienen. De innovatiecentra hebben sinds hun bestaan toch wel hun rol in het landschap ingenomen. We zijn ook bezig met de evaluatie van de innovatiecentra. Ook daar komen een aantal suggesties uit over hoe die rol verder kan worden ondersteund.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de vzw I-Cleantech Vlaanderen

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: De heer Watteeuw zal het deze keer met mij eens zijn: er is nood aan een vergroening van ons economisch bestel. We moeten gaan naar een meer duurzame economie, door de negatieve effecten van de klimaatverandering en de uitputting van zeldzame metalen tegen te gaan en door het aanwenden van meer duurzame energiebronnen.

Cleantech is daarbij een zeer vaak gebruikt buzzword. Het kan het best gedefinieerd worden als een diverse selectie van producten, diensten en processen die gebruik maken van technologieën die het gebruik van onze natuurlijke hulpbronnen optimaliseren en de milieu-impact minimaliseren. Daar kan men niet tegen zijn. Dit is een zeer brede dimensie waarbij niet alleen de hernieuwbare energie aan bod komt, maar ook de duurzame chemie, hernieuwbare materialen, productieprocessen en dergelijke. Deze dimensie is niet alleen technologisch, maar beoogt ook de verandering van denken van de burgers en onze maatschappij.

Minister, u lanceerde op 19 april de vzw I-Cleantech Vlaanderen. Met de vzw zou u de kennis van schone en zuivere technologie inzake energie, transport en mobiliteit, materialen en gebouwen tot waterzuivering en recyclage willen samenbrengen. Dat is een heel brede en zware opdracht voor de nieuwe vzw. Bedoeling van deze vzw zou zijn om meer uniformiteit en een gemeenschappelijke focus te brengen.

Er zouden drie pijlers worden uitgewerkt: een industriële pijler, een kennispijler en een publieke pijler. De industriële pijler zou worden toevertrouwd aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) door middel van netwerking tussen bedrijven. Het Milieu- en energietechnologie Innovatieplatform (MIP) krijgt de verantwoordelijkheid voor het uitbouwen van de kennispijler. Flanders Transition Arena (FTA) is verantwoordelijk voor de publieke uitbouw van de publieke pijler. Dat lezen we in een kort persbericht. De vzw zou

startklaar moeten zijn in het najaar van 2010 – hier staat september. Jaarlijks zou Vlaanderen daarvoor 1,2 miljoen euro uittrekken.

Minister, ik was enigszins verwonderd door deze aankondiging. Ik heb er nooit iets over teruggevonden in uw beleidsnota en in de begroting evenmin. Kunt u meegeven welke motivatie er was om deze vzw op te richten? Met welke knelpunten werd u geconfronteerd om uiteindelijk dit nieuwe overkoepelende orgaan op te richten? We hadden het net over stroomlijning, efficiëntie en vermindering van structuren. Nu wordt er een nieuwe koepelstructuur opgericht. Welke thema's wil deze vzw concreet aanpakken? En welke zijn de concreet te realiseren doelstellingen?

Minister, kun u een zicht geven op de financiering, de werking, het bestuur en de staf van de vzw? Het MIP en de VITO krijgen al Vlaamse steun om hun doelstellingen te verwezenlijken. Er is net nog verwezen naar de beheersovereenkomst met de VITO. Hoe verhoudt de steun in dat kader zich tot wat deze actoren nu zullen krijgen in het kader van deze nieuwe vzw?

Met betrekking tot de begroting, waar haalt u deze 1,2 miljoen euro? Indien het geld uit de lopende middelen komt, kunt u dan aangeven hoe die financieel geïntegreerd worden binnen de VITO?

De VITO zou de industriële pijler organiseren. Is het niet vreemd dat een industriële en dus private pijler zou worden georganiseerd door een sterk met de overheid gelieerde organisatie? Is hierover overlegd met de private sector? Zo ja, met wie, hoe, wat en wanneer?

Is de oprichting van I-Cleantech Vlaanderen afgestemd met of ingepast in de lopende en door Vlaanderen ondersteunde platformen en acties zoals het Strategisch Initiatief Materialen (SIM), GENERATIES, Agoria Renewable Energy Club, ondersteund door Flanders Investment & Trade (F.I.T.), Flanders' DRIVE, Power-Link Oostende en dergelijke? Welke rol spelen zij in de ontwikkeling van I-Cleantech Vlaanderen?

Door wie en hoe zal de vzw worden geëvalueerd? Op welke termijn zijn er evaluaties gepland?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Ik steun de heer Bothuyne in zijn vraag. Als we naar een duurzame economie willen evolueren, moeten we meer doen met minder grondstoffen en minder energie. Een VN-studie geeft ons als doelstelling dat we 10 keer minder grondstoffen en energie moeten gebruiken. We mogen eigenlijk nog 10 percent van de nu gebruikte grondstoffen en energie verder gebruiken als we echt tot een duurzame economie willen komen. Dat is een ontzettend grote uitdaging. Je kunt niet genoeg inspanningen doen. In die zin kunnen wij de oprichting van de vzw I-Cleantech zeker ondersteunen.

Maar als u zo'n vzw opricht, weet ik net als de heer Bothuyne graag wat ik ervan mag verwachten. Dat is mij nu onduidelijk. De vragen van de heer Bothuyne zijn dus welgekomen. U schrijft over kennis samenbrengen, uniformiteit en een gemeenschappelijke focus. Dat zijn mooie woorden, maar wat moet ik eronder verstaan? Gaat het over informatie doorgeven, verspreiden van technologie, samenbrengen van technologische kennis om tot betere technologie te komen? Wat zal er gebeuren met die 1,2 miljoen euro en van waar komt die?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik sluit me aan bij de twee vorige sprekers. Iedereen is overtuigd van de vergroening van de economie. Maar dat mag geen aanleiding zijn om nu blind allerlei zaken op te starten of ervan uit te gaan dat elk initiatief enthousiast onthaald zal worden omdat we allemaal achter die vlag lopen. Dat moeten we scherp stellen.

Verder lijkt dit me een voorbeeld van wat ik daarnet heb bedoeld, toen ik mijn eerste vraag om uitleg heb gesteld. Het gaat over vereenvoudiging. Nu is er in het kader van die cleantech

sprake van heel wat instellingen die naast elkaar werken, en soms samenwerken. Dan vraag ik me af of we goed bezig zijn. Is het absoluut nodig om een koepelinstantie of een vzw op te richten om al die diverse initiatieven te laten samenwerken? Voor mij is dat de tweede of zelfs de derde beste oplossing. Moeten we niet kiezen voor de beste oplossing? Er zijn te veel kleine instellingen met te weinig kritische massa die werken aan deze projecten, die op zich misschien wel interessant zijn. Is zo'n overkoepelende vzw de beste oplossing om die diverse initiatieven te doen samenwerken? Die vzw heeft amper 1 miljoen euro. Wat doet die daarmee op dat terrein? Ik betwijfel of dit wel de meest optimale oplossing is.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, de motivering voor de oprichting van I-Cleantech is maatschappelijk, namelijk de nood aan een vergroening van de economie, die een centrale uitdaging is voor onze maatschappij. De evolutie in die richting is wereldwijd gaande en bevindt zich onmiskenbaar in een fase van versnelling. Als Vlaanderen de doelstelling van de Vlaamse overheid, die is opgenomen in het Pact 2020 en Vlaanderen in Actie (ViA), wil realiseren om tegen 2020 bij de top 5 van de regio's te horen, moet deze evolutie in de Vlaamse economie uiteraard structureel worden ondersteund en versneld. We moeten ervoor zorgen dat I-Cleantech op dat vlak een belangrijke katalysatorrol kan spelen.

Fundamentele knelpunten zijn bij de ontwikkeling van het initiatief niet opgedoken, maar het was wel een uitdaging om de verwachtingen die leven bij het brede scala aan actoren die al actief zijn op dit vlak, te kunnen kanaliseren en het activiteitspectrum van het initiatief in dat licht precies af te bakenen. De aan te pakken thema's zijn niet exhaustief opgesomd, maar kunnen een vrij breed bereik behelzen, van hernieuwbare energie en klassieke milieutechnologie, duurzaam materialenbeleid en duurzame chemie tot initiatieven op het vlak van geïntegreerde productieprocessen, zoals smart grids of elektrische voertuigen. De te realiseren doelstellingen zijn: het fungeren als overlegplatform voor de verdere uitbouw van een performante Vlaamse cleantechsector; het initiëren van innovatie en het vatten van opportuniteiten en noden op dat vlak; het genereren van capaciteit voor een sterkere ontwikkeling ter zake en de uitbouw van een regionale input van middelen daarvoor.

Wat de werking en het bestuur betreft, beoogt I-Cleantech het volgende. Het initiatief krijgt een vzw-statuuut, waarvoor in essentie de wettelijke regels zullen gelden. Dat betekent dat er een algemene vergadering en een raad van bestuur worden opgericht, die zullen instaan voor de sturing en programmering. De algemene vergadering heeft een open structuur. Ze staat open voor alle overheden, bedrijven en organisaties die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren tot het bereiken van de gestelde doelstellingen. De raad van bestuur wordt deels samengesteld door de Vlaamse Regering. Hij bestuurt, vertegenwoordigt en verbindt de vzw in al haar handelingen. Hij kan ook taken delegeren aan de afgevaardigd bestuurder en een adviesraad bestaande uit experts oprichten.

Op het vlak van de bestaffing wordt in een opstartfase in een minimumteam voorzien. De eventuele verdere uitbreidingen zullen in een latere fase worden bekeken. De aanvragers zullen een projectaanvraag indienen. Die zal op de gebruikelijke manier worden geëvalueerd. Een voorstel van beslissing zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. De werking van I-Cleantech is complementair aan de lopende projecten en aan de werking van de VITO. Indien de Vlaamse Regering hier positief over beslist, zal het initiatief worden gesteund via de kredietlijn voor initiatieven van de Vlaamse Regering die wordt beheerd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT).

Dat de VITO de netwerkfunctie van de industriële pijler op zich neemt, is zeker niet vreemd. De rol die de VITO nu al speelt in allerlei processen die zich richten op eco-innovaties, zoals het Milieu- en energietechnologie Innovatie Platform, maakt dat deze organisatie perfect geplaatst is om ter zake de draaischijffunctie te vervullen waaraan zonder twijfel behoefte is. Uiteraard is daarover uitgebreid overleg gepleegd met een hele reeks actoren, zowel uit de privésector als binnen de overheid. Ik som er enkele op: het Agentschap Ondernemen (AO),

de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), UNIZO, de Limburgse stakeholders, het Centrum Duurzaam Bouwen (CeDuBo), Plan C, de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) en de provinciegouverneurs. Verder overleg is nog gepland met een aantal Vlaamse kennisinstellingen en de sociale partners.

De vermelde initiatieven hebben aspecten van cleantech ingeschreven in hun missie en in hun doelstellingen. Er zal een productieve relatie worden ontwikkeld met alle mogelijk voor de cleantechontwikkeling relevante programma's van onderzoek en ontwikkeling in de academische wereld en de bedrijfswereld. In het verleden werd al zorg gedragen voor een goede complementariteit van de missies van de diverse initiatieven. De onderlinge afstemming en het bevorderen van de samenwerking vormen net een belangrijke taak van het nieuwe initiatief.

Het initiatief I-Cleantech werd grondig voorbereid. Het is uiteraard de bedoeling positief in te spelen op eventuele nieuwe elementen en aanbevelingen die tijdens de evaluatieprocedure naar voren zullen komen. Het toezicht en de evaluatie van de vzw zal in eerste instantie gebeuren via regeringsafgevaardigden en een commissaris-revisor. De regeringsafgevaardigden zetelen in de raad van bestuur en hebben ook toegangsrecht tot alle beschikbare informatie. Ze moeten ook bewaken dat de beschikbare middelen worden aangewend in overeenstemming met de wettelijke verplichtingen en de statuten. De commissaris-revisor is uiteraard belast met de controle op de boekhoudkundige verplichtingen. Naar aanleiding van de overeenkomst die de vereniging afsluit met de Vlaamse Regering zal natuurlijk ook een systeem van periodieke evaluatie worden uitgewerkt, dat de minister en de Vlaamse Regering in staat zal stellen om de vernieuwing van de overeenkomst en de werking periodiek te evalueren en zo nodig bij te sturen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dacht dat ik snel kon lezen, maar u kunt het nog sneller. Dat is ook een vorm van efficiëntie.

Ik dank u voor uw antwoord. Iedereen erkent dat het nodig is in te zetten op cleantech, alleen heb ik vragen bij de nood aan en de opportuniteit van dit initiatief als aparte structuur. Het kan, maar uw antwoord heeft me niet echt overtuigd van de meerwaarde, van het verschil dat we hiermee kunnen maken. Er is inderdaad het beperkte budget enerzijds, en anderzijds is er het heel open karakter, maar daarbij is het voor mij niet duidelijk wie wel en wie niet betrokken wordt. U gaf een opsomming van een aantal organisaties waarmee al overlegd werd. De organisaties die ik in mijn vraag heb vernoemd, kwamen daar zo goed als niet in voor, hoewel ze wel actief zijn op dit front en een belangrijke rol spelen of kunnen spelen. Ook de doelstelling om een overlegplatform te initiëren voor innovatie en om de nodige middelen te sturen en te genereren, is breed en algemeen geformuleerd. Uiteraard kan iedereen die doelstelling delen, de vraag is of we daar een aparte structuur, een vzw, voor nodig hebben.

Ik heb nog een slotbemerking. Op 19 april werd dit aangekondigd. U zegt in uw antwoord dat er nog geen nota op de ministerraad van de Vlaamse Regering is besproken. Het is natuurlijk wel jammer dat er iets wordt aangekondigd voor het werd voorbereid of besproken door de Vlaamse Regering – tenzij u mij zegt dat het wel het geval is. Noch in de beleidsnota komt dit aan bod, noch in een andere nota die al door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, en dat is toch enigszins te betreuren.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik meen dat u heel gelukkig moet zijn, want iedereen die hier het woord heeft genomen, bevestigt de noodzaak om iets te doen rond cleantech. Ik heb hier minstens twee mensen van een eminente regeringspartij horen zeggen dat uw budget misschien aan de lage kant is. Ik ben er dus van overtuigd dat ze er als gevolg

van die eerste vaststelling alles aan zullen doen om dat budget in de toekomst op te trekken. U mag dus best tevreden zijn.

Ten behoeve van de collega's wil ik er nog op wijzen dat er met de keuze voor een vzw, voor een heel lichte structuur gekozen wordt, die heel veel mogelijkheden biedt. Soms is het ook nodig, als we een andere financiering willen aantrekken, om een structuur en een rechts-persoonlijkheid te hebben. Bijvoorbeeld als je Europese subsidies wilt aanvragen, zul je op een gegeven ogenblik moeten verantwoorden wie je bent en welke centen achter je staan. Dat is sowieso nodig om andere middelen te kunnen aanboren, en dat is een van de doelstellingen van deze vzw. Mij lijkt dit overwogen te zijn en complementair aan bestaande initiatieven.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, iedereen is overtuigd van de noodzaak dat onze economie moet vergroenen. Iedereen weet ook dat dat een immense taak is. Het is dus erg belangrijk dat we daar een draagvlak voor krijgen. Dat draagvlak bestaat enerzijds uit dat iedereen die noodzaak inziet, en blijktbaar is dat al voor een stukje gelukt. Anderzijds moeten we dat draagvlak natuurlijk ook onderhouden, en dat betekent dat de initiatieven die genomen worden, overwogen en duidelijk moeten zijn zodat we weten wat we kunnen verwachten.

In die zin vond ik de vraag terecht en ook de aanvulling van de heer Van den Heuvel: wat mogen we verwachten? Dat is jammer genoeg met uw antwoord niet duidelijk geworden. Maar dat betekent niet dat we iets hebben tegen die vzw of tegen uw initiatief, alleen is voor ons het beeld niet scherp, we weten niet echt waar u heen wilt en we weten dus ook niet of het draagvlak wel behouden zal worden. Ik meen dus dat het echt wel nodig is om het beeld duidelijker te maken, om iets meer informatie te geven en om de zaken wat scherper te stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■